ISSN: 3027-8597 (Online)

JMND
Journal of MCU NakhonDhat
วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 4 (เมษายน 2569) : Vol.13 No.4 (April 2026)
https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND
pp: 1-15

บทความวิจัย

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอเกาะสมุย*

KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING OF PUBLIC WASTE MANAGEMENTAND ITS IMPACT ON THE EFFECTIVENESS OF SOLID WASTE MANAGEMENTIN KOH SAMUI DISTRICT

ณัฐภัสสร ธนาบวรพาณิชย์*, พิศมัย จารุจิตติพันธ์
Nutpatsorn Tanaborworpanid*, Pisamai Jarujittipant
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ปทุมธานี ประเทศไทย
Faculty of Business Administration, North Bangkok University, Pathum Thani, Thailand
*Corresponding author E-mail: nutpatsorn.ta@northbkk.ac.th
*Tel: 090-319-9508

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน 2) ศึกษาประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน และ3) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย จำนวน 516 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านขยะและการทิ้งขยะ และด้านการคัดแยกขยะ 2) ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทิ้งขยะอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการลดปริมาณขยะ และ 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยภาพรวมได้ร้อยละ 43.50 โดยพบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านขยะและการทิ้งขยะและด้านการลดขยะส่งผลเชิงบวกต่อการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขณะที่ความรู้ความเข้าใจด้านการคัดแยกขยะส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การจัดการขยะ, ประสิทธิผล, อำเภอเกาะสมุย

Abstract

This research aimed to: 1) Examine the public's knowledge and understanding of solid waste management; 2) Investigate the effectiveness of solid waste management among the public; and 3) Analyze the influence of the public's knowledge and understanding of solid waste management

*Received March 6, 2026; Revised April 7, 2026; Accepted April 19, 2026

on the effectiveness of solid waste management among residents in Koh Samui Municipality. The study employed a quantitative survey research design. Data were collected through questionnaires administered to 516 residents. The sample size was determined using a multi-stage sampling method. Statistical techniques used for data analysis included mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The findings revealed that: 1) Overall public knowledge and understanding of solid waste management were at a high level; when considered by aspect, waste reduction ranked highest, followed by waste disposal and waste separation. 2) The overall effectiveness of public solid waste management was at a high level, with waste disposal ranking first, followed by waste separation and waste reduction. 3) Public knowledge and understanding of solid waste management explained 43.50 percent of the variance in overall effectiveness. Specifically, knowledge and understanding regarding waste disposal and waste reduction had a positive and statistically significant effect at the .01 level, whereas knowledge and understanding of waste separation had a statistically significant negative effect at the .01 level.
Keywords: Waste Management, Effectiveness, Koh Samui District

บทนำ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในสังคมส่งผลให้พฤติกรรมการทำงาน การลงทุน การบริโภค การดำรงชีวิต และพฤติกรรมอื่น ๆ ของประชาชนในสังคมเปลี่ยนไป พฤติกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายทวีความรุนแรงมากขึ้นตลอดทุกปี ประกอบกับ การขาดความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ และขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หลายแห่งไม่มีพื้นที่สำหรับใช้กำจัดขยะมูลฝอย เนื่องจากการคัดค้าน โครงการการใช้พื้นที่สำหรับกำจัดขยะมูลฝอย จากประชาชน ส่งผลให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลายแห่งกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการนำไปเทกองกลางแจ้ง (Open Dump) หรือเผากลางแจ้ง (Open Burning) ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนตามมา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562)

นอกจากนี้จากข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ประชาชนยังขาดองค์ความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ไม่ให้ความสำคัญในการจัดการขยะ ในลักษณะที่จะช่วยลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด ปริมาณขยะมูลฝอยจึงเพิ่มมากขึ้นทุกปี และได้มีการประเมินว่ามีขยะมูลฝอยเพียงร้อยละ 30 เท่านั้นที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีบางส่วนถูกนำไปแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ส่วนที่เหลือแต่ก็ยังมีส่วนใหญ่ไม่ได้รับการจัดการหรือถูกทิ้งเทกองเป็นขยะมูลฝอยตกค้างเพิ่มขึ้นทุกปี ในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมาได้เริ่มมีการปรับทัศนคติเกี่ยวกับขยะมูลฝอยโดยมองว่าขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่สามารถเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย (กรมควบคุมมลพิษ, 2559)

สำหรับพื้นที่เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญระดับนานาชาติกำลังเผชิญกับปัญหาขยะมูลฝอยที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยมีรายงานว่าปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่มีมากกว่า 150 - 200 ตันต่อวัน และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันยังมีปัญหาขยะตกค้างสะสมในพื้นที่จำนวนมาก อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดด้านศักยภาพของระบบกำจัดขยะในพื้นที่โดยเฉพาะข้อจำกัดเชิงกายภาพของเกาะ เช่น พื้นที่ฝังกลบที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีแนวโน้มเต็มศักยภาพแล้ว รวมถึงปัญหาด้านเทคนิคของเตาเผาขยะที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้ไม่สามารถกำจัดขยะได้ทันกับปริมาณที่เกิดขึ้นจริง ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และ

คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ (เทศบาลนครเกาะสมุย, 2566) แม้ว่าเทศบาลนครเกาะสมุยจะมีการดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การจัดเก็บและขนส่งขยะ การส่งเสริมการคัดแยกขยะ และการรณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน แต่ยังคง พบว่า ปัญหาขยะมูลฝอยยังไม่สามารถแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยด้านพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

ซึ่งในเชิงแนวคิดทางทฤษฎีการศึกษาครั้งนี้สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen, I. ซึ่งอธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม โดยความรู้และความเข้าใจถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลต่อทัศนคติและการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมของบุคคล (Ajzen, I., 1991) ดังนั้น หากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ย่อมมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะ และการทิ้งขยะอย่างถูกวิธี นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura, A. ที่อธิบายว่าการเรียนรู้และการรับรู้ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมสามารถนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลได้ (Bandura, A., 1986) ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและประสิทธิผลของการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงประสิทธิผลของการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการลดขยะ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการทิ้งขยะ ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอเกาะสมุยทั้งในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชน ซึ่งผลการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนเทศบาลนครเกาะสมุยให้น่าอยู่ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และจะขยายผลไปสู่เทศบาลนครอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ในเขตเทศบาลนคร เกาะสมุย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย
3. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 61,632 คน ในปี พ.ศ. 2567 โดยแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ชุมชนพื้นที่ที่เน้นการค้า บริการ การเกษตรกรรม (ตำบลอ่างทอง, ตำบลลิปะน้อย) ชุมชนพื้นที่ที่เน้นวัฒนธรรม-การท่องเที่ยวชุมชน (ตำบลมะเร็ต) และชุมชนพื้นที่ที่เน้นการท่องเที่ยวสมัยใหม่ (ตำบลบ่อผุด, ตำบลแม่น้ำ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ ซึ่งเหมาะสำหรับกรณีที่ทราบจำนวนประชากรทั้งหมด โดยมีสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดยที่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (Sampling Error) โดยกำหนดที่ระดับ 0.05

แทนค่าลงในสูตร

$$n = \frac{61,632}{1 + 61,632(0.05)^2}$$

$$n = \frac{61,632}{155.08} \approx 397.4$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่คำนวณได้เท่ากับ ประมาณ 398 คน อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย และให้ครอบคลุมการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) รวมทั้งกำหนดให้แต่ละตำบลมีตัวแทนไม่น้อยกว่า 30 คน ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 516 คน เพื่อให้เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนความหลากหลายของประชากรในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย ชุมชนพื้นที่ที่เน้นการค้า บริการ การเกษตรกรรม (ตำบลอ่างทอง, ตำบลลิปะน้อย) จำนวน 150 คน ชุมชนพื้นที่ที่เน้นวัฒนธรรม-การท่องเที่ยวชุมชน (ตำบลมะเร็ต) จำนวน 165 คน ชุมชนพื้นที่ที่เน้นการท่องเที่ยวสมัยใหม่ (ตำบลบ่อผุด, ตำบลแม่น้ำ) จำนวน 201 คน (Taro Y., 1973)

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามโดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Liker's Rating Scale) มีทั้งหมด 14 ข้อ เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เป็นการให้ระดับความคิดเห็นให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านขยะและการทิ้งขยะ ด้านการลดขยะ และด้านการคัดแยกขยะ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามโดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Liker's Rating Scale) มีทั้งหมด 21 ข้อ เกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เป็นการให้ระดับความคิดเห็นให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดปริมาณขยะ (การลดและหลีกเลี่ยงการใช้/การนำกลับมาใช้ใหม่หรือการใช้ซ้ำ/การซ่อมแซมและการแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่) ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการทิ้งขยะ

จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ค่า IOC ที่คำนวณได้มีค่า 0.97 ผู้วิจัยได้ตรวจคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่คำนวณได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 (Cronbach, L. J., 1970)

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย

ดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้แบบสอบถาม โดยแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยผู้นำชุมชน ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 เดือน เก็บรวบรวม จำนวน 550 คน ข้อมูลที่ได้รับคืนที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีจำนวน 516 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดกระทำข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ลงรหัสข้อมูลและประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติเบื้องต้น โดยได้กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยตามหลักการหาค่าพิสัย (บุญชม ศรีสะอาด, 2559) คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับมากที่สุด, ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับมาก, ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับปานกลาง, ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับน้อย และค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้สถิติ Adjusted R^2, F และ t

ผลการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนคร เกาะสมุย ผลการวิจัยดังตารางที่ 1 - 4

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ภาพรวม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านขยะและการทิ้งขยะ	3.58	.369	มาก
2. ด้านการลดขยะ	3.70	.397	มาก
3. ด้านการคัดแยกขยะ	3.45	.583	ปานกลาง
รวม	**3.58**	**.337**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = .337) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการคัดแยกขยะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45, S.D. = .583) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการลดขยะ ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = .397) รองลงมา คือ ด้านขยะและการทิ้งขยะ ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = .369)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านขยะและการทิ้งขยะ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านขยะและการทิ้งขยะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ขยะในชุมชนส่วนใหญ่มาจากสถานประกอบการ (อาทิ ร้านอาหาร โรงแรมที่พัก)	1.87	.869	น้อย
2. การทิ้งขยะในถังขยะที่ชุมชนจัดให้ จะช่วยให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่ น่าท่องเที่ยว เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน	4.21	.645	ปานกลาง
3. การทิ้งขยะตรงตามวัน เวลานัดที่ทางเทศบาลมาเก็บทุกครั้งจะช่วยให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่/น่าท่องเที่ยว/เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน	4.08	.656	ปานกลาง
4. การทิ้งขยะเปียกที่มีภาชนะรองรับ จะช่วยให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่/น่าท่องเที่ยว/เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน	4.15	.655	มาก
รวม	**3.58**	**.369**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านขยะและการทิ้งขยะ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = .369) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อย ปานกลาง และมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทิ้งขยะในถังขยะที่ชุมชนจัดให้ จะช่วยให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่ น่าท่องเที่ยว

เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = .645) การทิ้งขยะเปียกที่มีภาชนะรองรับ จะช่วยให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่/น่าท่องเที่ยว/เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = .655) การทิ้งขยะตรงตามวัน เวลานัดที่ทางเทศบาลมาเก็บทุกครั้งจะช่วยให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่/น่าท่องเที่ยว/เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = .656) และขยะในชุมชนส่วนใหญ่มาจากสถานประกอบการ (อาทิ ร้านอาหาร โรงแรมที่พัก) ($\bar{X}$ = 1.87, S.D. = .869)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการลดขยะ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลดขยะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การลดขยะจะช่วยทำให้ชุมชนสะอาด น่าอยู่ น่าท่องเที่ยว เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน	4.17	.657	มาก
2. การลดและหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก อาทิ ถุงพลาสติก โฟม นอกจากจะช่วยลดปริมารขยะแล้วยังช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน	4.18	.701	มาก
3. การนำสิ่งของใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ซ้ำ นอกจากจะช่วยลดปริมารขยะแล้วยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน/สถานประกอบการ	4.07	.771	มาก
4. การซ่อมแซมและการแปรรูปของที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่ ไม่คุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ในการซ่อมแซม	2.40	1.064	น้อย
รวม	**3.70**	**.397**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการลดขยะภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = .397) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อย และมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การลดและหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก อาทิ ถุงพลาสติก โฟม นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะแล้วยังช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = .701) การลดขยะจะช่วยทำให้ชุมชนสะอาด น่าอยู่ น่าท่องเที่ยว เป็นผลดีต่อสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = .657) การนำสิ่งของใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ซ้ำ นอกจากจะช่วยลดปริมารขยะแล้วยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน/สถานประกอบการ ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .771) และการซ่อมแซมและการแปรรูปของที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่ ไม่คุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ในการซ่อมแซม ($\bar{X}$ = 2.40, S.D. = 1.064)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการคัดแยกขยะ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การคัดแยกขยะ นอกจากจะช่วยลดปริมารขยะแล้วยังช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม	4.17	.670	มาก
2. ทุกครอบครัวควรคัดแยกประเภทขยะ เช่น เศษกระดาษพลาสติก ขวดแก้วหรือขยะมีพิษก่อนนำไปทิ้งลงถังขยะ	4.20	.755	มาก
3. ครัวเรือนไม่จำเป็นต้องคัดแยกขยะ เพราะเจ้าหน้าที่จะจัดเก็บโดยทิ้งรวมกันทุกครั้ง	2.96	1.513	ปานกลาง
4. การคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่	3.04	1.469	ปานกลาง
5. การคัดแยกขยะภายในที่อยู่อาศัยจะก่อให้เกิดความสะดวกความเป็นระเบียบต่อเจ้าหน้าที่ในการเก็บขยะ	4.00	.750	มาก
6. การคัดแยกขยะควรเน้นเฉพาะในสถานประกอบการที่มีขยะจำนวนมาก	2.31	.887	น้อย
รวม	**3.45**	**.583**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการคัดแยกขยะ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45, S.D. = .583) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อย ปานกลาง และมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทุกครอบครัวควรคัดแยกประเภทขยะ เช่น เศษกระดาษพลาสติก ขวดแก้ว หรือขยะมีพิษก่อนนำไปทิ้งลงถังขยะ ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = .755) การคัดแยกขยะนอกจากจะช่วยลดปริมารขยะ ยังช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = .670) การคัดแยกขยะภายในที่อยู่อาศัยจะก่อให้เกิดความสะดวก ความเป็นระเบียบต่อเจ้าหน้าที่ในการเก็บขยะ ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = .750) การคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X}$ = 3.04, S.D. = 1.469) ครัวเรือนไม่จำเป้นต้องคัดแยกขยะ เพราะเจ้าหน้าที่จะจัดเก็บโดยทิ้งรวมกันทุกครั้ง ($\bar{X}$ = 2.96, S.D. = 1.513) การคัดแยกขยะควรเน้นเฉพาะในสถานประกอบการที่มีขยะจำนวนมาก ($\bar{X}$ = 2.31, S.D. = .887)

2. ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย ผลการวิจัยดังตารางที่ 5 - 8

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ภาพรวม

การจัดการขยะมูลฝอย ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการลดปริมาณขยะ	3.50	.932	มาก
2. ด้านการคัดแยกขยะ	3.52	.927	มาก
3. ด้านการทิ้งขยะ	3.90	.724	มาก
รวม	**3.64**	**.793**	**มาก**

จากตารางที่ 5 พบว่า ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.64, S.D. = .793) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทิ้งขยะ ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = . 724) รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะ ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = .927) และด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = .932)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการลดปริมาณขยะ

การจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลดปริมาณขยะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การลดและหลีกเลี่ยงการใช้ (Reduction and /Rejection)			
1. นำถุงผ้า/ตระกร้าไปใส่ของ เมื่อซื้อของหรือจ่ายตลาด	3.78	1.153	มาก
2. หลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก/กล่องโฟม/วัสดุที่ย่อยสลายยาก	3.57	1.136	มาก
3. เลือกซื้อสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน	3.53	1.129	มาก
4. หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์แบ่งออกเป็นชิ้นย่อยๆ	3.41	1.155	ปานกลาง
รวม	**3.57**	**1.041**	**มาก**
การนำกลับมาใช้ใหม่หรือการใช้ซ้ำ (Reuse)			
1. นำถุงพลาสติก ถุงหูหิ้ว ที่ยังมีสภาพดีกลับมาใช้ซ้ำอีก	3.85	.953	มาก
2. ใช้กระดาษทั้งสองหน้าก่อนิ้งเป็นขยะมูลฝอย	3.70	.963	มาก
3. นำแก้วหรือขวดพลาสติกกลับมาใช้ซ้ำอีก	3.44	1.053	ปานกลาง
4. นำวัสดุ/สิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้เป็นของตกแต่งหรือใช้ในบ้าน	3.25	1.198	ปานกลาง
รวม	**3.56**	**.917**	**มาก**
การซ่อมแซมและการแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Repairing and Recycle)			
1. ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดและนำมาใช้งานใหม่	3.51	1.117	มาก
2. ดัดแปลงวัสดุสิ่งของที่ใช้แล้วในบ้าน เพื่อใช้ประโยชน์อื่น	3.33	1.184	ปานกลาง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการลดปริมาณขยะ (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลดปริมาณขยะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3. ดัดแปลงวัสดุเหลือใช้ในบ้านมาใช้เพื่อประโยชน์อื่น	3.29	1.148	ปานกลาง
4. ใช้เศษอาหารเศษใบไม้ เศษหญ้า คลุมดิน/หมักเป็นปุ๋ยน้ำหมักจุลินทรีย์ชีวภาพแทนการทิ้งขยะลงในถังขยะ	3.31	1.171	ปานกลาง
รวม	**3.36**	**1.040**	**ปานกลาง**
ภาพรวม	**3.50**	**.932**	**มาก**

จากตารางที่ 6 พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนด้านการลดปริมาณขยะโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = .932) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการลดและหลีกเลี่ยงการใช้ (Reduction and Rejection) มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 1.041) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำถุงผ้าหรือตะกร้าไปใส่ของเมื่อซื้อของหรือจ่ายตลาด ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = . 1.153) รองลงมา คือ การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก กล่องโฟม หรือวัสดุที่ย่อยสลายยาก ($\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 1.136) และการเลือกซื้อสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 1.129) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ขณะที่การหลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์แบ่งออกเป็นชิ้นย่อย ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.41, S.D. = 1.155)

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่หรือการใช้ซ้ำ (Reuse) มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = .917) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำถุงพลาสติกหรือถุงหูหิ้วที่ยังมีสภาพดีกลับมาใช้ซ้ำ ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = .953) รองลงมา คือ การใช้กระดาษทั้งสองหน้าก่อนทิ้งเป็นขยะมูลฝอย ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = .963) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนการนำแก้วหรือขวดพลาสติกกลับมาใช้ซ้ำ ($\bar{X}$ = 3.44, S.D. = 1.053) และการนำวัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้เป็นของตกแต่งหรือใช้ในบ้าน ($\bar{X}$ = 3.25, S.D. = 1.198) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการซ่อมแซมและการแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Repairing and Recycle) มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.36, S.D. = 1.040) การซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดและนำมาใช้งานใหม่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51, S.D. = 1.117) ขณะที่การดัดแปลงวัสดุสิ่งของที่ใช้แล้วในบ้าน เพื่อใช้ประโยชน์อื่น ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 1.184) การดัดแปลงวัสดุเหลือใช้ในบ้านมาใช้เพื่อประโยชน์อื่น ($\bar{X}$ = 3.29, S.D. = 1.148) และการนำเศษอาหารหรือเศษพืชไปหมักเป็นปุ๋ย ($\bar{X}$ = 3.31, S.D. = 1.171) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการคัดแยกขยะ

การจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. คัดแยกขยะเปียก (เศษอาหารหรือขยะที่เน่าเสียได้) และขยะแห้งออกจากกันก่อนทิ้ง	3.68	.914	มาก
2. คัดแยกขยะที่ยังใช้ประโยชน์ได้เพื่อนำมาใช้ซ้ำ (อาทิคัดแยกขยะประเภทถุงพลาสติก)	3.44	1.185	ปานกลาง
3. คัดแยกขยะที่สามารถนำมาซ่อมแซมหรือแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่	3.32	1.186	ปานกลาง
4. คัดแยกขยะประเภทกระดาษที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว (อาทิ หนังสือเก่า หนังสือพิมพ์ กล่องกระดาษ) ออกจากขยะอื่นๆก่อนทิ้ง หรือเก็บไว้ขาย	3.72	.880	มาก
5. คัดแยกขยะอันตราย (อาทิ ถ่านไฟฉาย หลอดนีออน กระป๋องสีสเปรย์) ออกจากถังขยะอื่น ๆ ก่อนทิ้ง	3.44	1.159	ปานกลาง
รวม	**3.52**	**.927**	**มาก**

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนด้านการคัดแยกขยะโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = .927) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คัดแยกขยะประเภทกระดาษที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว (อาทิ หนังสือเก่า หนังสือพิมพ์ กล่องกระดาษ) ออกจากขยะอื่น ๆ ก่อนทิ้ง หรือเก็บไว้ขาย ($\bar{X}$ = 3.72, S.D. = .880) รองลงมาการคัดแยกขยะเปียก (เศษอาหารหรือขยะที่เน่าเสียได้) และขยะแห้งออกจากกันก่อนทิ้ง ($\bar{X}$ = 3.68, S.D. = .914) การคัดแยกขยะที่ยังใช้ประโยชน์ได้เพื่อนำมาใช้ซ้ำ (อาทิคัดแยกขยะประเภทถุงพลาสติก) ($\bar{X}$ = 3.44, S.D. = 1.185) การคัดแยกขยะอันตราย (อาทิ ถ่านไฟฉาย หลอดนีออน กระป๋องสีสเปรย์) ออกจากถังขยะอื่นๆก่อนทิ้ง ($\bar{X}$ = 3.44, S.D. = 1.159) และคัดแยกขยะที่สามารถนำมาซ่อมแซมหรือแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ($\bar{X}$ = 3.32, S.D. = 1.186)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการทิ้งขยะ

การจัดการขยะมูลฝอย ด้านการทิ้งขยะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ทิ้งขยะเปียกในที่ที่มีภาชนะรองรับ	3.94	.837	มาก
2. ทิ้งขยะในถังขยะที่ชุมชนจัดให้	4.06	.767	มาก
3. ทิ้งขยะในถังขยะแยกตามประเภทขยะที่เทศบาล/ชุมชนจัดให้	3.95	.881	มาก
4. ทิ้งขยะตรงตามวัน เวลานัดหมายที่ทางเทศบาลมาเก็บ	3.64	.982	มาก
รวม	**3.90**	**.724**	**มาก**

ตารางที่ 8 พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนด้านการทิ้งขยะโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = .724) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทิ้งขยะในถังขยะที่ชุมชนจัดให้ ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = .767) ทิ้งขยะในถังขยะแยกตามประเภทขยะที่เทศบาล/ชุมชนจัดให้ ($\bar{X}$ = 3.95, S.D.= .881) ทิ้งขยะเปียกในที่ที่มีภาชนะรองรับ ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = .837) และทิ้งขยะตรงตามวัน เวลานัดหมายที่ทางเทศบาลมาเก็บ ($\bar{X}$ = 3.64, S.D. = .982)

3. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอเกาะสมุย

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ภาพรวม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	SE	Beta		
(ค่าคงที่)	2.402	.302		7.94**	.000
1. ด้านขยะ และการทิ้งขยะ	.645	.079	.300	8.11**	.000
2. ด้านการลดขยะ	.537	.076	.269	7.09**	.000
3. ด้านการคัดแยกขยะ	-.887	.048	-.652	-18.38**	.000
R	R^2	Adjusted R^2	SE(est.)	F	Sig
.662	.438	.435	.59613	133.23	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 9 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในภาพรวมได้ร้อยละ 43.50 (Adjusted R^2 = .435) โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านขยะและการทิ้งขยะ และด้านการลดขยะ ส่งผลทางบวกต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการคัดแยกขยะส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามต่อการจัดการ

ขยะมูลฝอยของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเรียงตามลำดับอิทธิพล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะ (Beta = -.652) ด้านขยะและการทิ้งขยะ (Beta = .300) และด้านการลดขยะ (Beta = .269)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการลดขยะ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	SE	Beta		
(ค่าคงที่)	3.515	.344		10.22**	.000
1. ด้านขยะ และการทิ้งขยะ	.579	.090	.229	6.40**	.000
2. ด้านการลดขยะ	.511	.086	.218	5.94**	.000
3. ด้านการคัดแยกขยะ	-1.155	.055	-.722	-21.05**	.000
R	R^2	Adjusted R^2	SE(est.)	F	Sig
.689	.474	.471	.6779	153.90	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 10 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการลดขยะ ในภาพรวมร้อยละ 47.10 (Adjusted R^2 = .471) โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านขยะและการทิ้งขยะ ด้านการลดขยะ มีอิทธิพลทางบวกต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการคัดแยกขยะมีอิทธิพลทางลบที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนด้านการลดขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเรียงตามลำดับอิทธิพล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะ (Beta = -.722) ด้านขยะและการทิ้งขยะ (Beta =.229) และด้านการลดขยะ (Beta = .218)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการคัดแยกขยะ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	SE	Beta		
(ค่าคงที่)	2.535	.358		7.08**	.000
1. ด้านขยะ และการทิ้งขยะ	.630	.094	.251	6.70**	.000
2. ด้านการลดขยะ	.633	.090	.271	7.05**	.000
3. ด้านการคัดแยกขยะ	-1.047	.057	-.658	-18.34**	.000
R	R^2	Adjusted R^2	SE(est.)	F	Sig
.651	.424	.421	.7055	125.635	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 11 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการคัดแยกขยะ ในภาพรวมร้อยละ 42.10 (Adjusted R^2 = .421) โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านขยะและการทิ้งขยะ ด้านการลดขยะ มีอิทธิพลทางบวก ด้านการคัดแยกขยะที่มีอิทธิพลทางลบที่ได้ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในด้านการคัดแยกขยะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการคัดแยกขยะส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามต่อการจัดการขยะมูลฝอย

ของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเรียงตามลำดับอิทธิพล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะ (Beta = -.658) ด้านการลดขยะ (Beta = 271) และด้านขยะและการทิ้งขยะ (Beta = .251)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการทิ้งขยะ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	SE	Beta		
(ค่าคงที่)	1.155	.311		3.71**	.000
1. ด้านขยะ และการทิ้งขยะ	.725	.082	.369	8.85**	.000
2. ด้านการลดขยะ	.468	.078	.256	5.99**	.000
3. ด้านการคัดแยกขยะ	-.458	.050	-.369	-9.23**	.000
R	R^2	Adjusted R^2	SE(est.)	F	Sig
.535	.286	.282	.6136	125.635	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 12 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ด้านการทิ้งขยะ ในภาพรวมร้อยละ 28.20 (Adjusted R^2 = .282) โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านขยะและการทิ้งขยะ ด้านการลดขยะ มีอิทธิพลทางบวก ด้านการคัดแยกขยะมีอิทธิพลทางลบที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนด้านการคัดแยกขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการคัดแยกขยะส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเรียงตามลำดับอิทธิพล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะ (Beta = -.369) ด้านขยะ และการทิ้งขยะ (Beta =369) และด้านการลดขยะ (Beta =.256)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจนำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการลดขยะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านขยะและการทิ้งขยะ ขณะที่ด้านการคัดแยกขยะมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีความตระหนักเกี่ยวกับการลดขยะและการทิ้งขยะอย่างถูกวิธีค่อนข้างดี ซึ่งอาจเป็นผลจากการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ด้านการคัดแยกขยะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นอาจสะท้อนถึงความเข้าใจที่ยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการคัดแยกขยะ โดยประชาชนบางส่วนยังมองว่าการคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานหรือสถานประกอบการมากกว่าครัวเรือน นอกจากนี้ในบริบทของพื้นที่ท่องเที่ยว เช่น เกาะสมุย ซึ่งมีระบบการจัดเก็บขยะของเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการหลัก อาจทำให้ประชาชนบางส่วนเกิดการรับรู้ว่าการจัดการขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่น ส่งผลให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะไม่ได้ถูกแปลงไปสู่การปฏิบัติในระดับครัวเรือนอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ และจำลอง โพธิ์บุญ ที่พบว่า การจัดกิจกรรม

ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ชุมชนช่วยเพิ่มความตระหนักในการคัดแยกขยะและลดปริมาณขยะที่ไม่ผ่านการคัดแยก (ภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ และจำลอง โพธิ์บุญ, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของจริยาภรณ์ มาสวัสดิ์ และจุฑามาศ แก้วมณี ที่พบว่า การอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับประชาชนการจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และการแยกถังขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป ควรดำเนินการไปพร้อม ๆ กันได้ (จริยาภรณ์ มาสวัสดิ์ และจุฑามาศ แก้วมณี, 2564)

2. ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการทิ้งขยะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการลดปริมาณขยะ สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะอย่างถูกวิธีค่อนข้างดี เช่น การทิ้งขยะในถังที่จัดไว้ในชุมชน และการทิ้งขยะตามวันเวลาที่เทศบาลกำหนด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากระบบการจัดเก็บขยะของเทศบาลที่มีความชัดเจนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการคัดแยกขยะจะอยู่ในระดับมาก แต่ค่าเฉลี่ยยังต่ำกว่าด้านการทิ้งขยะ โดยเฉพาะการคัดแยกขยะที่สามารถนำไปซ่อมแซมหรือแปรรูป และการคัดแยกขยะอันตราย ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดในการปฏิบัติจริง เช่น ความสะดวกในการเข้าถึงถังขยะแยกประเภท ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของขยะ หรือข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากรของครัวเรือน ดังที่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะมูลฝอยเป็นกระบวนการที่มุ่งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน โดยครอบคลุมตั้งแต่การลดปริมาณขยะที่ต้นทาง การคัดแยกขยะ การเก็บรวบรวม การขนส่ง ตลอดจนการกำจัดอย่างถูกวิธี (กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม, 2568) สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม ที่พบว่า ควรนำถังขยะมาแจกให้ทุกครัวเรือน ควรระบุข้างถังว่าสำหรับใส่ขยะประเภทใดบ้าง จัดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความรู้ และจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านขยะ เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก (นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม, 2563) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของนฤญา ยางสิทธสาร ที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอยู่ในระดับสูง ทัศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับประชานภายในพื้นที่ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยแก่ประชาชน ผู้นำชุมชน และสมาชิกภายในครัวเรือน (นฤญา ยางสิทธสาร, 2562)

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีอิทธิพลต่อการจัดการขยะของประชาชน โดยความรู้ด้านการลดขยะและด้านการทิ้งขยะส่งผลเชิงบวกต่อการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ความรู้ด้านการคัดแยกขยะกลับส่งผลในทิศทางลบ และมีอิทธิพลสูงสุด (Beta = -0.652) ผลลัพธ์ดังกล่าวสะท้อนประเด็นสำคัญว่า ความรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอในการส่งเสริมพฤติกรรมการคัดแยกขยะ หากขาดระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน อีกทั้งอาจเกิดความไม่สอดคล้องระหว่างความรู้ที่ประชาชนได้รับกับกระบวนการจัดการขยะในทางปฏิบัติ เช่น หากประชาชนคัดแยกขยะแล้ว แต่ระบบการจัดเก็บของหน่วยงานยังนำขยะไปทิ้งรวมกัน อาจทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าการคัดแยกขยะไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่แตกต่าง จึงลดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าว ปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างระหว่าง “ความรู้” กับ “โครงสร้างระบบสนับสนุน” ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการแปลงความรู้ไปสู่พฤติกรรมจริง ผลการศึกษานี้จึงชี้ให้เห็นว่าในพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างเกาะสมุย การจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินควบคู่กันระหว่างการให้ความรู้แก่ประชาชน การพัฒนาระบบสนับสนุนจากเทศบาล และการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจอมตวัญจ์ อาคมานนท์ ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะพลาสติกและการรับรู้ข่าวสารส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะ (จอมตวัญจ์ อาคมานนท์, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ณัชชา ปริเปรมกุล และจิรวัฒน์ เมธาสุทธิรัตน์ ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ปัจจัยความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และปัจจัยแรงจูงใจและการสนับสนุนจากชุมชน (ณัชชา ปริเปรมกุล และจิรวัฒน์ เมธาสุทธิรัตน์, 2562)

นอกจากนี้ผลการวิจัย ที่พบว่า ความรู้ในด้านการคัดแยกขยะส่งผลเชิงลบต่อการจัดการขยะมูลฝอย อาจสะท้อนปรากฏการณ์ที่เรียกว่า ช่องว่างระหว่างความรู้กับพฤติกรรม (Knowledge-Behavior Gap) กล่าวคือ แม้ประชาชนจะมีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ แต่การนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงอาจถูกจำกัดด้วยปัจจัยด้านโครงสร้าง ระบบสนับสนุน หรือบริบทของพื้นที่ เช่น ความสะดวกในการเข้าถึงถังขยะแยกประเภท ระบบการจัดเก็บขยะของหน่วยงาน หรือความเชื่อมั่นว่าการคัดแยกขยะของตนจะถูกนำไปจัดการอย่างเหมาะสม แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen, I. ซึ่งอธิบายได้ว่าการเกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมและปัจจัยสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม หากประชาชนรับรู้ว่าระบบการจัดการขยะยังไม่เอื้อต่อการคัดแยก เช่น การเก็บขยะรวมกันหลังจากคัดแยกแล้ว ก็อาจทำให้ความตั้งใจในการคัดแยกขยะลดลง (Ajzen, I., 1991) ในขณะเดียวกัน แนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura, A. ที่อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลได้รับอิทธิพลจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นและสภาพแวดล้อมทางสังคม หากประชาชนเห็นว่าผู้อื่นในชุมชนไม่ได้คัดแยกขยะ หรือเห็นว่าการคัดแยกขยะไม่ได้ถูกนำไปจัดการอย่างแตกต่างจากขยะทั่วไป ก็อาจทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวลดลง (Bandura, A., 1986) ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่าการส่งเสริมพฤติกรรมการคัดแยกขยะในพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างเทศบาลนครเกาะสมุย ไม่ควรมุ่งเน้นเพียงการให้ความรู้แก่ประชาชนเท่านั้น แต่ควรพัฒนาระบบสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคู่กันไป เช่น การจัดระบบถังขยะแยกประเภทที่ชัดเจน การจัดเก็บขยะแยกประเภทอย่างเป็นระบบ และการสื่อสารให้ประชาชนรับรู้ถึงผลลัพธ์ของการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความรู้ของประชาชนสามารถนำไปสู่พฤติกรรมการจัดการขยะที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน

องค์ความรู้ใหม่

ประสิทธิผลของการจัดการขยะในพื้นที่ท่องเที่ยวไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับความรู้ของประชาชนเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ “ความสอดคล้องระหว่างความรู้กับระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้าง” ที่หน่วยงานท้องถิ่นจัดให้ โดยระบบสนับสนุนดังกล่าวควรประกอบด้วย 1) ระบบโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการคัดแยกขยะ เช่น ถังขยะแยกประเภทที่เพียงพอและเข้าถึงได้ง่าย 2) ระบบการจัดเก็บและการขนส่งขยะที่แยกประเภทอย่างชัดเจน และ 3) ระบบติดตามและสื่อสารผลการดำเนินงานกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่นี้สะท้อนให้เห็นว่า ในบริบทของเมืองท่องเที่ยวอย่างเกาะสมุย “ความรู้” จะส่งผลต่อพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมี “ระบบสนับสนุน” ที่ทำให้ประชาชนสามารถปฏิบัติได้จริง จึงนำไปสู่โมเดลแนวคิดใหม่ของการจัดการขยะในพื้นที่ท่องเที่ยว คือ ความรู้ของประชาชน ⟶ ระบบสนับสนุนจากเทศบาล ⟶ พฤติกรรมการคัดแยกขยะ ⟶ ประสิทธิผลของการจัดการขยะ

ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้จำกัดเพียงการให้ความรู้แก่ประชาชน แต่ต้องทำหน้าที่ออกแบบระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้างที่เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง จึงจะสามารถยกระดับประสิทธิผลของการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างยั่งยืนในพื้นที่ท่องเที่ยว

ภาพที่ 1 โมเดลการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ท่องเที่ยว

สรุปและข้อเสนอแนะ

ประชาชนในเขตเทศบาลนครเกาะสมุยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและมีประสิทธิผลในการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการลดปริมาณขยะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการทิ้งขยะอย่างถูกวิธี ส่วนด้านการคัดแยกขยะอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนว่ายังมีช่องว่างในการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติด้านการคัดแยกเพิ่มเติม นอกจากนี้ ความรู้ความเข้าใจด้านการทิ้งขยะและการลดปริมาณขยะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการจัดการขยะอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ความรู้ด้านการคัดแยกขยะส่งผลในทิศทางลบ แสดงให้เห็นว่าการมีความรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จำเป็นต้องมีระบบสนับสนุนและกลไกส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและเทศบาลควรออกแบบระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้างที่เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เร่งส่งเสริมการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางในระดับครัวเรือนและสถานประกอบการ ผ่านกิจกรรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติ การสาธิต การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจง่าย การจัดให้มีถังขยะแยกประเภทอย่างเพียงพอและชัดเจน ตลอดจนกำหนดมาตรการติดตามและรายงานปริมาณขยะอย่างสม่ำเสมอ ควบคู่กับการส่งเสริมกิจกรรมรีไซเคิล การใช้ซ้ำ และการลดขยะอินทรีย์ในชุมชน จึงจะสามารถยกระดับประสิทธิผลของการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างยั่งยืน การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิทยา" หรือ "อุปสรรคเชิงระบบ" เพื่อแก้ปมปัญหาเรื่องผลเชิงลบของการคัดแยกขยะ และขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจบริการ ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดขยะสำคัญของพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสะท้อนภาพรวมระบบการจัดการขยะมูลฝอยในอำเภอเกาะสมุย อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม. (2568). หลัก 3Rs. เรียกใช้เมื่อ 16 มกราคม 2569 จาก https://www.dcce.go.th/3686/?utm_source=chatgpt.com

กรมควบคุมมลพิษ. (2559). รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2559. เรียกใช้เมื่อ 17 มกรามคม 2569 จาก https://www.pcd.go.th/publication/3811/

จริยาภรณ์ มาสวัสดิ์ และจุฑามาศ แก้วมณี. (2564). แนวทางการจัดการขยะอันตรายชุมชนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 6(1), 91-101.

จอมตวัญจ์ อาคมานนท์. (2563). ความรู้และการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะพลาสติกของคนกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคมนักวิจัย, 25(3), 208-225.

ณัชชา ปริเปรมกุล และจิรวัฒน์ เมธาสุทธิรัตน์. (2562). จจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา. วารสารนโยบายและกิจการสาธารณะ, 4(1), 41-62.

เทศบาลนครเกาะสมุย. (2566). รายงานสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลนครเกาะสมุย. สุราษฎร์ธานี: เทศบาลนครเกาะสมุย.

นฤญา ยางสิทธสาร. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย ครัวเรือนตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 28(1), 155-167.

นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม. (2563). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 10(2), 269-280.

บุญชม ศรีสะอาด. (2559). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ และจำลอง โพธิ์บุญ. (2564). การวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อเสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการการลดและคัดแยกขยะของกรุงเทพมหานคร. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน, 17(1), 4-23.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). การจัดการขยะมูลฝอยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. Organizational Behavior and Human Decision Processes, 50(2), 179-211.

Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Cronbach, L. J. (1970). Essentials of psychological test. (5th ed.). New York: Harper Collins.

Taro Y. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.